

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőiratok visszaszolgáltatásáért
vagy megőrzéséért nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Nagyvárad csatornázása.

Egy évtizednél hosszabb idő óta készül Nagyvárad városa az általános csatornázás keresztülvitelére. Azok közül, akik először hangoztatták a város csatornázásának szükségességét, már alig van néhány bizottsági tag a bizottságban. Nagyvárad városa a csatornázáshoz szükséges felméréseket régen elkészítette, azonban a nagyfontosságú kérdés megoldása mind ezideig halasztást szenvedett, a kivitelhez szükséges milliók hiánya miatt. De azt érezte mindenki, hogy a város fejlődésével mind követelőbben lép fel a város csatornázásának kérdése, s az elől bármily nagy áldozatokkal jár is, sokáig kitérni nem lehet.

Nagyvárad város közegészségügyi intézményeinek létesítésére az első nagy lépés a vízvezeték kiépítése volt. Már akkor hangok emelkedtek igen tekintélyes részről, hogy a vízvezetékkel egyidejűleg kellett volna megoldani a csatornázást is.

Ez teljesen igaz volt, azonban Nagyvárad városa sajnos, azok közé tartozik, amelyek minden újabb nagyobb szabású közintézményt csak polgárainak újabb és újabb megterhelésével vihetnek keresztül, tehát mindig szem előtt kell tartani a polgárok teherviselési képességét.

Most eljutott végre oda Nagyvárad városa, hogy a közegészségügy terén tényleg hatalmas lépéseket a fejlődésre.

A Pecze-patak rendezési munkálatai már a befejezéshez közelednek. Tervbe van véve s egy évtized alatt a megvalósulás stádiumába jut a Páris-patak rendezése is.

Az általános csatornázás megvalósításánál tegnap jutottunk el az első döntő lépéshez, mikor a munkálatokra beérkezett pályázatokat felbontotta a város s ennek eredményeként már most biztosak vagyunk benne, hogy legkésőbb a jövő tavasszal megkezdik a csatornázás nagy munkáját.

A város közönsége alig áldozhat szívesebben más intézményre, mint erre. A csatornázással eltűnnek a miazmákkal telt pocsolások, árkok s nem fertőzi meg tovább a levegőt a szenny és rothadó hulladékok veszedelmes kigőzölgése. Ezzel az intézménnyel lép be igazán Nagyvárad a modern városok közé.

Az első lépésnél azonban nem állhat meg Nagyvárad. A csatornázás most kivitelre kerülő terve bár ez már a második részlet, nem öleli fel még most sem az egész várost s különösen a rendezetlenebb külső városrészek most még nem kapnak csatornát. A közegészségügyre pedig csak akkor lesz igazi áldás a csatornázás, ha a város egész területét behálózza.

A városi tanácsnak már most kötelessége, hogy a tervbe fel nem vett városrészek csatornázását is előkészítse s a most megvalósításra kerülő hálózat

kiépítése után nyomban hozzá foghassanak a további csatornázáshoz.

A csatornázási pályázat eredménye.

Az általános csatornázásra beérkezett pályázatokat Komlóssy József gazd. tanácsos, mint árverelő küldöttségi elnök vezette. A város részéről jelen voltak még Bordé Ferenc főjegyző, Kőszeghy József főmérnök, Szűcs Géza főszámvevő, Dóri István dr. alügyész, Czeglédy István fogalmazó.

A pályázók, és képviselőik, főleg Budapestről, oly nagy számmal jelentek meg, hogy az eljárást a közgyűlési teremben kellett megtartani.

Komlóssy József elnök bontotta fel a zárt ajánlatokat, összesen 22-ét. Ezek a következők:

Malocó Péter cementgyár (Budapest) hajlandó 1. a derítő medence építését 69.776 kor. 86 f., — 2. a derítő medence gépberendezését 32.600 kor.; — 3. az öntöző telep földmunkálatait 163.146 kor.; — 4. a csatorna hálózat és körös alatti vízbújtató építését 1.645.228 K.; — 5. a csatornázáshoz szükséges vasmunkákat 64.078 kor.

Gregerson G. és fiai (Budapest) a derítő medence építését 80.598 kor., az öntöző telep földmunkáit és zsilipeit 149.569 kor., a csatorna hálózatot és vízbújtatót 1.740.653 kor., — a vasmunkákat 66.005 korona ajánlati összegért hajlandó építeni.

Rella N. (Budapest) a derítő medencét 62.491 kor., a medence gépberendezését 22.700 kor., az öntözőtelep földmunkáit 159.202 kor., a csatorna hálózatot és vízbújtatót 1.627.906 kor., a vasmunkákat 67.236 kor. építi.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A bor.

Irta: Déry Jenő.

Neki ugyan hiába beszélnek. Nem fogja engedni, hogy packázzanak vele. A hogy telment a lépcsőn, elhatározta, hogy mit fog felelni és megnézte öklét, a melynek sujtása alatt a legerősebb asszonynak is meg kell hajolnia. Ha ivott jól tette. O az ur a házban.

Saját kulcsával nyitotta ki az ajtót, hogy ezzel is megmutassa az asszonynak, nincs szüksége rá. Belépett. A lámpa már megvolt gyújtva. A kis lányok aludtak ágyacskájukban. Az asszony is aludt. Máskor teríték szokott lenni az asztalon, vacsora és bor. Ma semmi. Az asszony dacolni akar, ugylátszik. Megmutatja ő hogy ki az ur! Felrögtön. Az ágyhoz közeledett, már ki is tátotta a száját, hogy ráordítson, de hirtelen elállt a szava.

Ezt ugyan nem várta. A mikor reggel elment a munkára semmi baja sem volt az asszonynak; piros volt, az igaz, de mindig annyit kiabált, hogy nem lehet csodálni, ha a fejébe szállt a vére. Szédülései vannak, szokta mondani. Sose hitt neki, de ugylátszik, mégis lehetett valami a dologban, mert egy kukkot sem szólt, s amint az ember fölője hajolt, látta, hogy meg van halva.

Beteg nem igen lehetett, mert a gyerekek

rendesen ellátva, ott feküdtek az ágyban. Este biztosan fáradtabbnak érezte magát a szokottnál, lefeküdt az ágyba és ott végzett vele a gutaütés.

Egy pillanatig habozott a férfi, nem tudta, hogy ilyen esetben mi a teendője. Az első gondolata ez volt:

Én meg olyan jó étvágygyal jöttem hazal Végre nagynehezen eszébe jutott, hogy a halottas szobában bizonyos ceremóniákra van szükség. A halott fejét a párna közepére fektette és a lepedővel betakarta az arcát. Eszébe jutott, hogy a halott mellett gyertyák szoktak égni. O ném sajnálja a pénzt! Nem. A fűszereknél be volt zárva, hát egy trafikba ment be, hol mindjárt egy egész csomaggal vásárolt. Azután nagynehezen felmászott a lépcsőn és hogy kötelességének eleget tegyen, meggyújtott nem egy, sem kettő, de négy szál gyertyát.

A mikor mindez megtörtént, szegény szeretett volna továbbra is jó férjként viselkedni, de féltizenegy mulott már és ő még nem vacsorázott. Egy kicsit ugyan el mulott az étvágya e szomorú kötelességek teljesítése közben, de hiába, az éhség mégis csak jelentkezni kezdett: Gondolta: leszalad hamar és eszik egy pár harapást.

És hogy távolléte alatt mi se zavarja az anyát és gyermekeit, rájuk zárta az ajtót.

A mikor az idősebbik kis leány úgy éjfél-tájt felébredt, nagyon meg volt lepve. Négy gyertya égett a szobában. Egy az éjjeli szekrényen, egy a pohár széken, kettő az asztalon.

A kis leány iszonyuan megörült hogy ünnep van és kivilágították a házat.

Felült az ágyában, hogy hamarabb kimenjen szeméből az álom. Várta a zenét, a mely ilyenkor nem szokott késni.

A kis Margit a ki csak öt éves volt, szintén felébredt. Ő még tulkicsi volt, semhogy ünnepre gondolt volna, de nagyon örült, hogy a mama ilyen szép kivilágítással lepte meg őket. Minden öröme, elragadtatása egyetlen lelkes felkiáltásban nyilvánult meg:

— Mamám!

Az anya nem felelt rögtön. Mindig így szokott ez lenni, ha dolga volt. De a két apróság annyira türelmetlen volt, hogy engedély kérése nélkül ugrottak ki az ágyukból, hogy közelebről szemlélhessék a csodát.

Igen, négy gyertya égett valóban. Világosan lehetett látni, hogy táncol a lángjuk.

A mama, ugy látszik, ma éjjel bujocskát akar játszani. Mert a lepedőt a fejére huzta, de mivel a testének körvonalai meglátszottak a paplan alatt, a két gyerek nem sokáig kereste Margitka, a ki valóságos kis ördög volt, így kiáltott:

— Látlak, látlak, a paplan alatt vagy!

És mind a ketten hangosan kacagni kezdtek. És hogy megmutassák anyjuknak, hogy őket nem lehet becsapni, felemelték a lepedőt.

Egy két pillanatig azt hitték, hogy anyjuk még a bujóságnál is mulatságosabb játékot talált ki számukra. Örültek előre a meglepetésnek. De csakhamar türelmetlenkedni kezdtek. Toppantottak a lábucskáikkal. De hirtelen mást

Mellocco Péter cement-beton építő vállalat (Budapest) a derítő medence építését 75576 kor., a csatorna hálózatot és vízbujtatót 1.664.367 kor., a vasmunkákat 66529 korona összegért vállalja.

A **Nagyvárad** általános csatornázási vállalat, amely városunk legkiválóbb vállalkozói-ból létesült erre a munkára, igen előnyös ajánlatot adott be. Es pedig hajlandó: a derítő medence építését 71408 koronáért, az öntöző telep földmunkáját 140.479 koronáért, a csatorna hálózatot és a Körös alatti vízbujtatót 1.553.543 koronáért, a vasmunkákat 63835 koronáért elvállalni. A gépberendezésre nem pályázott.

Lochmayer Márton (Nagykároly) csak az öntöző telep földmunkájára és az öntöző szilipekre pályázott 83251 koronával.

Kiss J. Jenő (Budapest) a csatorna-hálózat és vízbujtatót 1.699.990 koronáért és a vasmunkákat 69078 koronáért vállalja.

Deutsch Ferenc (Kolozsvár) a derítő medencét 71750 koronáért, a medence gépberendezését 6776 korona, az öntözőtelep földmunkáját 169.640 korona, a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.696.540 korona, a vasmunkákat 70205 kor. késziténé.

Lenarduzzi János (Budapest) a derítő-medencét 80331 korona, az öntözőtelep földmunkáját 154036 korona, a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.713.340 korona, a vasmunkákat 62090 korona.

Schiffer Miksa (Budapest) a derítőmedencét 76289 korona, az öntözőtelep földmunkáját 151.496 korona, a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.779.961 korona, a vasmunkákat 69173 koronáért vállalja.

Bernstein és Társai (Budapest) a derítő-medencét 85416 kor., az öntözőtelep földmunkáját 148.996 kor., a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.665.106 korona, a vasmunkákat 66810 kor.

Fried és Adorján (Budapest) a derítőmedencét 76.754 kor., az öntözőtelep földmunkáját 153.910 kor., a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.878.398 kor., a vasmunkákat 64.131 koronáért.

Gábor Ignác (Budapest) a derítőmedencét 63623 kor., az öntözőtelep földmunkáját 160 ezer 952 kor., a csatornahálózatot és vízbujtatót 1.990.125 kor.

gondoltak. A mama olyan mozdulatlanul, hidegen fekszik ott, fel sem ismeri őket, hátha egyszerre csak kiugrik az ágyból, rájuk ront és megessi őket?

Irtózatosan sikoltani kezdtek. De egyre csak azt kiabálták: Mama, mama! Attól a különös lénytől való félelmükben, a ki az anyjuk ágyában fektett.

Ezuttal azonban a szomszédok összeszaladtak. Azt hívták, hogy az iszákos nemcsak a feleségét, de a gyerekeit is ütlegeti. Már a rendőrséghez akartak folyamodni. A férfiak habozás nélkül törték be az ajtót, hogy egy még nagyobb szerencsétlenséget megakadályozhassanak. Az asszonyok meg jöttek utánuk. De majd hanyatt estek mind a hányan. A gyerekek még jobban ordítottak, azt hitték, hogy ezek is bántani akarják őket.

Reggeli négy óra lehetett. Mire az iszákos hazavetődött. Uram teremtem! Meghalt a felesége! De ha meghalt, hát meghalt! Mit csináljon? A hogy megvacsorázzon, inni kezdett. Holnap ugyanis sok kellemetlenség vár rá. Most, mivel ugyanis itt van a csapszékben, hát itt marad és iszik míg nem zárják be a boltot.

Kedve lett volna lármát csapni, a miért hogy betörték a lakás ajtaját és mert hogy a szomszédok olyasmibe avatkoztak bele, a mihez semmi közük. Megelégedett egy dühös behoránással, amiközben haragos pillantásokat lövelt szerte, leült egy székre, az asztalra támasztotta a könyökét és abban a minutában el is aludt a tenyerébe hajtott fejével.

Táray és társai vasöntőde a vasmunkákra 49.591 koronával tett ajánlatot.

Ugyancsak a vasmunkákra tettek ajánlatot **Ulrich** B. J. (Budapest) 59.346 kor., **Grünwald** Jenő (Nagyvárad) 70.368 kor., **Krammer** J. szinobányai vasgyár 49.326 koronával.

Schlick-féle vasöntőde (Budapest) a derítőmedence gépeire 18750 koronával, a csatornahálózat és vízbujtatóra vonatkozó rész 5. és 10. tételeire 16290 kor., a vasmunkákra 68256 koronával.

A budapesti szivattyú- és gépgyár Rt. a derítőmedence gépeire 12930 koronával.

Reisinger és Fodor a derítőmedencére 81072 kor., a csatornahálózat és vízbujtatóra 1.589.150 korona és a vasmunkákra 66.746 korona.

Pittel és Brauswetter (Budapest) az összes 5 tétel alatti munkákra 1.891.522 kor. tett ajánlatot.

Walla József (Budapest) a derítőmedence építését 72.275 kor., a medence gépberendezésére 23950 kor., az öntözőtelep földmunkáira 171.678 kor., a csatorna hálózatra és vízbujtatóra 1.743.014 kor. és a vasmunkákra 57639 kor.-ért hajlandó elvállalni.

Ezekből már most meg lehet állapítani, hogy a vasmunkákra a legelőnyösebb ajánlatot a Táray vasöntő cég adta be.

A többi munkáknál látszólag a **nagyvárad** csatornázási vállalat ajánlata a legolcsóbb, azonban pontosan csak szakértő számítások után lehet megállapítani, hogy végeredményében melyik ajánlat legkedvezőbb a városra. Éppen ezért az összes ajánlatokat kiadták a városi mérnöki hivatalnak.

Montenegró királyság.

Tegnap kezdődtek Montenegró fővárosában a jubileumi ünnepségek, melyekre már összegyűltek a barátságos uralkodó családok küldöttei. A királyság proklamálása tegnap a skupsztinában megtörtént. Az ünnepség kezdete is elégséges volt arra, hogy Belgrádban ellenséges indulatokat váltson ki Montenegró ellen. Még hozzátartozik a nagy eseményhez az is, hogy a cár tábornagygyá nevezte ki a leendő új királyt, Nikitát.

Az ünnepségekről a következőkben számolunk be:

Cetinje, aug. 29. A kora reggeli órák óta a városban nagy élénkség uralkodik. Reggel Miklós fejedelem számos bel- és külföldi küldöttséget fogadott. Délélt 10 órakor szentelték fel az új kormánypalotát a fejedelem, Daniló trónörökös, a miniszterek, valamint az udvari és állami főméltóságok jelenlétében. Délélt 11 órakor tiszti küldöttség a hadügy-minisztérium vezetése alatt tisztelt a fejedelemmel, hogy átadja a montenegrói hadsereg ajándékát, egy gyönyörű kardot. Ezután a **Heléna** olasz királyné költségein épülő sebészeti klinika ünnepies alapkövetétele volt a fejedelmi család, az olasz királyi pár, Péter Nikolajevics nagyherceg és Battenberg herceg és neje, Heléna szerb hercegnő és a főméltóságok jelenlétében. Harangozás és ágyudörgés jelezte este 6 órakor az ünnepségek kezdetét. Katonazenekarok járták be a lelkes sokasággal megtelt utcákat. 9 órakor kezdődött a kiváltás, 10 órakor pedig fáklyásmenet vonult a palota elé és a polgármester üdvözölte a fajedelmet.

Pétervár, aug. 28. Nikolaj Nikolajevics nagyherceg Anasztazia Nikolajevna nagyhercegné és leánya, Leuchtenberg Heléna hercegnő és Parensoff tábornok ma este Cetinjébe utaztak.

Odessa, aug. 29. A 15. orosz vadászrezred, melynek Miklós montenegrói fejedelem a tulajdonosa, a jubileumi ünnepélyekre küldöttséget meneszt Cetinjébe.

Cetinje, aug. 28. Konstantin görög herceg nejevel e hó 30-án görög hajórajjal Antivariba érkezik, hogy onnan a montenegrói fejedelem üdvözlésére Cetinjébe menjenek.

Montenegró ellen tüntet Belgrád.

Belgrád, aug. 29. Ma este a cetinjei jubileumi ünnepségek alkalmából a színházban Miklós montenegrói fejedelemnek »A Balkán cárnéja« című drámai művét adták elő, ami a fejedelem ellen irányuló zajos tüntetésekre adott okot. Amikor a függöny felgördült, a karzati közönség zajos püfj-kiáltásokban tört ki, éles füttyök hangzottak és nagy zaj támadt. A nagyszámu rendőrség közbelépése dacára is a zaj az egész előadás alatt tartott. Előadás után a tüntetéseket a város főutcáin folytatták. — Illetékes helyről rosszakaratu koholmányok mondják külföldi lapok azon híreit, amelyek szerint Belgrádból fenyegető tartalmu levelek érkeztek Cetinjébe. Belgrádban ez időszerint nem tartózkodnak montenegrói emigránsok.

A szerb trónörökös.

Cetinje, aug. 29. Sándor szerb trónörökös délután 2 órakor ideérkezett. A palota előtt a fejedelem az olasz király, Milena hercegné, Mirkó és Péter herceg, Battenberg herceg, valamint Xénia hercegnő fogadták. Az üdvözlés igen szívélyes volt. A szerb trónörökös, akit a lakosság nagy ovációkban részesített, a palotával szemben lévő részére be rendezett épületben szállt meg. Sándor szerb trónörökös tisztelére diszebed volt.

Nikola orosz tábornagy.

Pétervár, aug. 28. Miklós cár Miklós montenegrói fejedelmet az orosz hadseregben tábornagygyá nevezte ki. Daniló trónörököst vezérőrnagygyá, Mirko herceget főhadnagygyá és Péter herceget hadnagygyá léptette elő a cár.

Arany kard a fejedelemnek.

Cetinje, aug. 29. Az új kormányépület beszentelése után Nikita fejedelem a hadsereg küldöttségét fogadta, mely az egész montenegrói hadsereg nevében arany kardot nyújtott át neki emlékül. A fejedelem meghatottan mondott köszönetet és a küldöttség két katonáját megcsókolta.

I. Miklós király.

Cetinje, aug. 29. A skupsztina tegnap ünnepies ülésben egyhangulag ajánlotta Montenegrónak királysággá való emelését. A fejedelem ezt a javaslatot elfogadta és I. Miklós Montenegró királya címet vette fel. A montenegrói kormány erről hivatalos jegyzékben értesítte az idegen államok képviselőit.

Olasz osztrák-magyar konvenció.

Salzburgban egy új olasz-osztrák-magyar konvenció föltételeit fogják megállapítani. E konvenció tárgya a vitás határsértési kérdések miatt folyton megújuló konfliktusok kiküldése lesz. Még nem bizonyos, vajjon semlegességi zónát fognak-e megállapítani, vagy más katonai adminisztratív természetű intézkedésekre gondolnak-e, de bizonyos, hogy Róma és Bécs közt hónapok óta folynak ez iránt a tárgyalá-

sok. Mérey és Avarna nagykövetek közvetítésével. Lehetséges, hogy holnap e tárgyalásokat az új konvenciót illetőleg befejezik. Ha egyéb eredmény nem is lesz, ez is rendkívül fontos, mert különösen az olasz irredenta lapok minden egyes határsértési esetet hónapokig tárgyalnak.

A találkozás fontos diplomáciai jelentőségét bizonyítja különben, hogy azon a két nagy követ, Mérey római és Avarna bécsi nagykövet is részt vesz és hogy a találkozás előtt Aehrenthal egy óra hosszat tartó kihallgatáson volt a királynál, a kivel a San-Giulianoval folytatandó tanácskozás egész anyagát megbeszélte.

A kolera.

Pozsonyban véget ért a bakteriologiai vizsgálat és kiderült, hogy a »Regensburg« szakkácsnéja, akit a pozsonyi állami kórházban kezelnek, amit előre sejtteni lehetett, ázsiai kolerában szenved. Ez azonban még nem jelenti a veszedelmet, hiszen Trnka Antónia egyetlen kolerás betege Magyarországnak. A kolera különben így is rémitgeti az embereket s két nagyobb riadalom történt a keleti pályaudvaron és a gráci személyvonaton olyan utasokkal, akikről kiderült, hogy semmi közük a kolerához.

Hireink a következők:

Pozsonyból jelentik: Trnka Magdolna, a pozsonyi állami kórházban fekvő és a »Regensburg« hajóból kiszállított beteg konyhaleány ürülékén végzett bakteriologiai vizsgálatot Mergl Ödön dr. városi tiszti főorvos és Kaiser Károly dr. belügyminisztériumtól kiküldött közegészségügyi felügyelő tegnap délben befejezték. A vizsgálat pozitív eredménnyel járt és Trnkára nézve megállapították a kolera asiaticát. Kaiser közegészségügyi főfelügyelő tegnap visszautazott Budapestre.

Nagy riadalom volt, sőt van a keleti pályaudvaron. A 925-ös számú, Bécsből érkező személyvonat 104.761. számú harmadosztályú szakaszában koleragyanus tünetek között megbetegedett Németh Antal napszámos. A gyanús embert bölcs intézkedéssel Tatán kiszállították a kocsiból a pályaudvarra. Hogy ottan mi történt vele és mit állapítottak meg róla, azt még nem tudjuk.

Kolera Berlinben.

Berlin, augusztus 29. Ugylátszik, hiába való minden óvatosság és intézkedés. Berlin közvetlen közelében, Spandauban kétsúlyos koleragyanus eset fordult elő. Vasánpra viradó éjjel a spandaui kórházban meghalt Sarnov Ottó lőporgyári ellenőr felesége, Sarnov Anna. Még szombaton délután az asszony társaságában kávézott. Hirtelen megbetegedett, orvost hívtak, a ki huszmérgezést sejtett, de mivel a tünetek nagyon hasonlítottak az ázsiai kolera szimptomáihoz, azonnal beszállította a beteget a spandaui országos kórház kolera barakkjába.

Néhány óra múltán az asszony meghalt. A váladékokat eljuttatták vizsgálat céljából a berlini fertőző kórház laboratóriumában. Minden jel arra vall, hogy Sarnowné ázsiai kolerában halt meg. A betegség lefolyása igazolni látszik a legsúlyosabb gyanút.

Tegnap reggel hasonlóan kolerás tünetek között vitték az izoláló barakba az elhunyt asszony férjét s ma állapota reménytelen lett.

Sarnowék négy gyermekét szigorúan elkülönítették és megfigyelés alatt tartják mindazokat, a kikkel a két beteg az utóbbi időben érintkezett.

A nagyváradai rendőrség intézkedése.

A kolera behurcolásának és esetleges elterjedésének megakadályozása céljából a rendőrfőkapitány a köztisztaság s közegészségügy szempontjából kiválóan fontos felhívást bocsátott ki a városi állatorvosokhoz.

Felhívásában utasítja a főkapitány a városi állatorvosokat, hogy az állategészségügyi állandó intézményeknek, valamint az állatokból származó élelmi cikkeknek közegészségügyi szempontból elrendelt állandó ellenőrzését a legnagyobb eréllyel, szigorúsággal teljesítsék.

Elrendelte, hogy az állatorvosok a rendelkezésükre álló törvényes eszközök igénybevételeivel odahassanak, hogy a mészárszékek, hentesüzletek, a húsrusításra szolgáló piaci sátrak, stb. azok felszerelése, a közbiztonság helyiségei, továbbá a sertések leszurására szolgáló magánvágóhidak és szuróhelyiségek, hűtők és jégvermek, szalonna és husraktárak, állandóan tisztán tartassanak, az ott található élelmi cikkek kifogástalanok és egészségesek legyenek s hogy az élelmi cikkek kezelése a legnagyobb tisztasággal történjék.

Különösen fölhiatta a kapitány az állatorvosok figyelmét arra, hogy a piacokon árusítás alá kerülő mindentéle állami élelmi cikkek, u. m.: hus, kolbász-félék, szalonna, zsír, füstölt áruk, szárnyasok, halak és vadak vizsgálatánál különös gonddal járjanak el s minden römlött vagy egyébként a közegészségre ártalmas élelmi-cikk lefoglalása és megsemmisítése iránt mindenkor haladéktalanul intézkedjenek.

Utasította a főkapitány az állatorvosokat hogy meglepetésszerűen s minél gyakrabban győződjenek meg arról, hogy a tehenészetek, hizlaldák, szállodák, vendégladók és szállások, istállók, valamint a megállóhelyek állandóan tisztán tartassanak és fertőtleníttessenek s hogy ellenőrizzék magánosok istállóit, sertés- és baromfiólljait is.

E felhívás értelmében az állatorvosok, amennyiben vizsgálataik során a legcsekélyebb szabálytalanságot vagy kihágást észlelnek is, a főkapitányhoz esetről-esetre azonnal jelentést tenni.

Egyben intézkedett a főkapitány aziránt is, hogy az állatorvosokat a szükséghez képest kellő számú rendőrszemélyzet támogassa.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** Erőss Lajos debreceni ref. superintendens kétheti üdülés után a Pöspököfűrdőből tegnap reggel elutazott. — *Ma* *Encz* Ernő tanítónőképzési igazgató kéthónapi szkbadságidejéből tegnap délben Nagyváradra érkezett.

* **Pénzes József birtoka.** Még 1908-ban történt, hogy Köröszeg-Apáti község határában a gróf Csáky-féle birtok legnagyobb része eladásra került. A gróf előbb meg akarta tudni, hogy lenne-e eredménye a birtok parcellázásának, azért előbb összeíratta, hogy kik akarnak földet venni. A községbeliek minden valamire való gazdája jegyzett magának néhány holdat, úgy, hogy a hatalmas birtokból csupán 270 hold föld maradt még jegyeztelenül. A

gróf azonban kijelentette, hogy vagy az egészet eladja, vagy egyáltalán nem parcellázza a földet. Erre nehogy elessék a lakosság a kedvező vásárlási alkalmától *Pénzes* József a község részére megvásárolta a 270 hold földet. E vásárlást nem ellenezte senki sem, mert úgy gondolták, hogy abból idővel mindenki egyformán fog részesedni aszerint, amint pénzüik lesz. A terv így is volt, azonban másképpen történt a dolog. *Pénzes* József minden meghatalmazás nélkül 4500 korona pénzt vett ki az egyik pénzüintézetből a község nevében és azt néhány társával felosztotta s a birtokot megvásárolták a maguk részére. Így a község többi lakója teliesen ki maradt a birtokvásárlásból. A lakosság megkárosítva érezvén magát, pert indított *Pénzes* ellen. A per még nem nyert befejezést. Nagyobb hiba azonban az, hogy *Pénzes* megvásárolták a birtokot, azonban annak átírásáról nem gondoskodtak s így az még mindég a község nevében szerepel, még pedig megterhelve a vételárral. A főszolgabíró megindította a vizsgálatot s erről tegnap számolt be az alispánnak.

* **A hivatalos lapból.** A nagyvárad kiir. főügyés *Makra* Sándor aradi és Székelyhídi *Imre* nagyhalmágyi, továbbá *Balog* Lajos belényesi és *Mány* Miklós nagyváradai fogházőröket kölcsönösen áthelyezte.

* **A közegészségügyi szakbizottság és a kolera.** Nagyvárad városa a mára hirdettet ülést holnap, szerdán, augusztus hó 31-én délután tartja meg a városában. A szakbizottság ez alkalommal a fenyegető koleraveszedelem behurcolása ellen és az esetleges behurcolás esetén követendő eljárás felett tanácskozik.

A város zárszámadása a pénzügyi bizottságban. Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap délután ülést tartott *Rimler* Károly polgármester elnöke alatt. A szakbizottság elsősorban a város 1909. évi zárszámadását vette tárgyalás alá, amelyet *Lukács* Ödön előadó ismertetett. A zárszámadás szerint az év elég kedvező volt Nagyváradra a pénztár szempontjából, mivel 8,496,848 kor. 11 fillér kiadással szemben 8,686,793 kor. 28 fillér volt a kiadás s így 189,945 korona 17 fillér maradvánnyal zárult az év. Ilyen horribilis forgalom a 4 milliós kölcsön felvételéből állott elő.

Nagyvárad város vagyona az elmúlt évben 152,106 koronával gyarapodott s a tiszta vagyon az 1909. év végén 14.144,378 korona értékű. A zárszámadást a szakbizottság vita nélkül elfogadta. — A fogyasztási adók beszédére vonatkozó szerződés az állammal az év végén lejár. Az elmúlt három évben átlag évenként 18000 korona haszna volt a városnak a kezelésből. Az állam az újabb három évre a huszfogyasztási adót évi 91,000 koronáért, mint eddig volt, hajlandó további 3 évre adni, míg a borfogyasztásnál 118 ezer koronába szabja meg az évi összeget, ami mintegy 5000 korona évi emelés. A szakbizottság ajánlja, hogy a törvényhatóság további 3 évre kérje a szerződés megnyitását. Javasolja továbbá a szakbizottság, hogy a vakokat gyámolító orsz. egyesületbe 100 koronával alapító tagul lépjen be a város.

* **Művészahából.** A *Művészaház* titkári hivatala közli velünk, hogy több oldalról kapott felszólítás és kérés folytán az eddigi 1 koronás belépőjegy árát 60 fillérré szállította le, hogy a közönség köréből azoknak, akik nem tagjai az egyesületnek, szintén módjuk legyen ilyen valóban csekély áldozattal a *Művészaház* képtárlatát megtekinteni. A szerdán délután tartandó művészestélyen is, nem mint eddig 2 korona, hanem 1 korona lesz a belépődíj.

* **Szolgabíró választás a vármegyén.** A szeptember havában betöltendő fő- és solgabírói állásokra eddig a tegnapi nap

folyamán *Ertsey* Zsigmond és *Ravazdy* Barna szolgabírák nyújtották be pályázatukat *Ertsey* Zsigmond a vaskóhi főszolgabírói állásra, *Ravazdy* Barna pedig a megüresedő I. oszt. szolgabírói állásra pályázik.

* **Fetser püspök utazása.** *Fetser* Antal felszentelt püspök káptalani helynök tegnap délben dr. *Radu* Demeter görög kath. megyés püspök látogatására Bihar-Füredre utazott, hol három napig fog maradni. Kiséretében vannak *Mayer* Antal titkár és *Brém* Lőrinc szentszéki aljegyző. Ugyancsak Bihar-Füreden van mint *Radu* püspök vendége dr. *Lányi* József, tinnini püspök is, ki a káptalani helynökkel együtt a hét végén fog bazarkezni.

* **Az ujjvárosi hitközség új gondnoka.** A nagyváradi—ujvárosi rk. hitközség világi gondnoka *Kugler* Albert elhalálozván, helyébe *Fetser* Antal káptalani helynök *Des Echerolles Kruspér* Gilbert földbirtokost nevezte ki. Az új gondnok tegnap tette le az esküt a Szent László templomban dr. *Vicskics* Gyula plébános kezeibe.

* **Epileptikus-e vagy kolerás.** Tegnap délután nagy riadalmat okozott Nagyváradon a Temető-utcán egy asszony, aki hirtelen rosszul lett s borzasztó görcsök között vergődött a földön. Az esetnek nagyon sok szemlélője akadt, akik azonban csak tisztes távolban tartották magukat, mert azt hitték, hogy kolerás az asszony. A mentők szerencsétlenül beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy *Pán* Virágnak hívják s hogy epilepsziában szenved, koleráról tehát szó sem lehet.

* **Hamza Miska jubilál.** Ki ne ismerné Nagyváradon Hamza Miskát? Lehet, hogy a fiatal generáció csak hírből úgy ismeri ezt az igazi magyar cigányt, hogy volt egyszer Nagyváradon egy barna képű legény, aki megrikatta a legfásultabb szívet, a kinek a hegedűjén olyan szépen szólalt meg a magyar érzelm. Régi jó idők. Régi bihari gárda hova lettetek? Hamza Miska maradt meg közületek emlékezetül, talán azért hogy még utolsó utjaira is az ő hegedűje kísérje el őket. Őreg, megroskadt mestere ő már a nótának. A keze nem is ért talán az új operett kuplékhoz, az ő vérebe bele ette magát az édes bus kesergő vagy tüzes magyar nóta, amely mellett olyan jól lehet mulatni. Ti deressedő régi legények és a mult tünderei, akik valamikor egymás karjaiban oly fesztelen jókedvvel pezsdülőre jártatok a csárdást, vagy egy egy pihenő alatt édes bus kesergő mellett az ábrándnak adtátok át magatokat, emlékezzetek vissza. Kinek volt nagy része a ti jókedvetek előidőzésében? Ugye megjelenik előttetek egy barna képű legény, fiatal tüzes, akinek a kezében kacag és sir a hegedű, megjelenik előttetek Hamza Miska. Teltek multak az idők. Az éveket sohasem olvadó dérral harmatozták be fejeiteket, elfoglalták helyeiteket az utódok és veletek együtt lekerült Hamza Miska a multba. Ez a Hamza Miska most még egyszer felkél, elébünk jön kezébe veszi a hegedűt s megpróbálja még egyszer megszólaltatni azokat a jó magyar nótákba öntött érzéseket, a melyeket csak ő tud eljátszani. Nem cifrázza, nem forgatja ki, csak úgy, a mint a magyar természet a magyar vér diktálja, tisztán, őszintén játsza el a nótát. Ezért díjat is kapott az őreg Hamza Miska még pedig Budapesten, ahol az ország cigányainak a java játszott. Mert jubilál az

őreg október 15-én. Itt Nagyváradon a Pannoniában fogja megtartani 40 éves jubileumát, annak az évnak a 40 ikét, amelyben először fogott hegedűt, hogy kicsalja az örök vidám szemekből a könnyeket, vagy kacajra fa-assza az örök szomorú arcokat. Azt hisszük Hamza Miska jubileumát a közönség hálással fogja felkarolni s a vén cigánynak szerez egy jó napot, amelyből bizony oly kevés jutott 40 éven keresztül.

* **Soroznak a megyében.** Csaknem a vége felé jár a sorozás a megyében, a sorozójársok legtöbbször befejezték a sorozási munkálatokat. Az eredmény bizony igen gyenge. A legtöbb járás csak alig tudta kiállítani a katonai illetményt. A berettyó-ujfalui sorozójárs meg éppen hiánnyal fejezte be a sorozást. A hiányt természetesen a több járásból fogják pótolni. A tegnapi nap folyamán a nagyszalontai járásban soroztak, ahol Balogh János volt a polgári elnök, A szalontai sorozás eredménye az eddigi sorozások közül a legjobb eredménnyel végződött.

* **Vasuti balesetek.** A nyugati pályaudvaron tegnap hajnalban a Ferdinándhid alagutja tájékán baleset történt, Emberélet nem esett ugyan áldozatul, sebesülés se történt, de négy vasuti kocsi kizökkent a sinekről, nekiküldt a hid korlátjának s azt kidöntötte. Tovább gurulva, nekiment a kőrakásnak, majd megrekedt egy homokbuckában. Vas-, kötőmelék és homok zuhantak a töltésről alá s csaknem elzárták a közlekedéstől a Podmaniczky-utcát a Lehel-utcával összekötő alagutól. A balesetről értesített mentők és a rendőrség nyomban kivonultak. A mentőknek nem akadt dolguk; a rendőrség elzárta az alagutat és intézkedett az akadályok elhárításáról.

* **Központi választmányi ülés a vármegyén.** Biharvármegye központi választmánya tegnap tartotta meg ülését. Az ülésen a képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felebbezéseket tárgyalták. Az ülés legérdekesebb tárgya volt Nagykeréki község cenzusa, melyet ujonnan állapított meg a bizottság. Eddig 9 korona 12 fillér s a jövőben 10 korona 11 fillér lesz a nagykeréki census, — tehát kiterjesztés helyett megszorítják a választói jogot.

* **A hol két év óta nem tanítanak.** A magyarországi járás Szombatság községében megfelelő iskolai helység miatt már két év óta nem tanítanak. A főszolgabíró ösztönzésére a község képviselőtestülete legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy ismét megnyitja az iskolát. Mivel pedig annyi pénze a községnek nincs, hogy teljesen új épületet emelhesen az iskola céljaira úgy határozott, hogy egy alkalmas jó karban lévő házat vásárol meg s azt átalakítja iskolává. Ilyen formán Szombatságon a tanítás november elsején már megkezdődne, míg ha egy teljesen új épület emelnének legjobb esetben is csak 1911. szeptemberben kezdődne meg az előadások. A képviselő testület határozatot a főszolgabíró pártoló vélemény kapcsán terjesztette be jóváhagyás végett a törvényhatóság elé.

* **Elgázolás.** Tegnap délelőtt a Lóvásártéren Hegedűs Ferenc nagykeréki lakos lovait s kocsiját pár percig őrizetlenül hagyta, miközben valaki a lovakra csapott s azok futásnak eredtek. — Az éppen arra járó Fricsa Gábornét a kocsit elűtötte, úgy, hogy a mentők beszállították a biharmegyei kórházba. He-

gedűs Ferenc ellen az eljárást megindította a rendőrség.

* **Lesuhant a kőméről.** Az épülő félben lévő pályaudvaron ismét baleset történt tegnap Krausz Jenő lakatossegéd, aki az egyik kőméről lebontásával volt elfoglalva, egyensúlyt veszített s 8 méter magasból a földre zuhant. A szerencsétlen fiatalember lábfeje sérült és a fején kisebb sérülést szenvedett. A megsebesült segédet a mentők beszállították kórházba.

* **A Bottó-féle főziskola megnyitása.** A városi tanácstól nyert felhatalmazás alapján közlöm, hogy a Körös-u. 27. számú alapítványi háznál létesített Bottó-féle főziskola f. évi szeptember első napjaiban megkezdte működését és így felhívom mindazon szülők, gyárok és intézeti vezetők figyelmét, hogy amennyiben iskola-kötelezettségen túl levő, 12-ik életévüket betöltött leány gyermekeiket, vagy a neveletésükben levő növendékeiket a főzés gyakorlati elsajátításában kioktatni óhajtják, hogy a főziskola helyiségében folyó év szeptember 5-éig az iskolavezető tanítónőnél jelentkezhetnek. Az öt hónapig tartó tanfolyam díja személyenként 30 korona, mely összeg előleges havi részletekben fizetendő. Beiratási díj 2 korona, míg az intézeti eszközök használati díja 3 korona, szintén a beiratáskor fizetendő. Azok a növendékek, kik a főziskolában étkezni óhajtának, ebédért havi 18 koronát, vacsoráért 15 koronát tartoznak fizetni. Ezen tandíjfizetési kötelezettségek alól a 2 korona beiratási díj és a 3 korona konyhaeszköz használati díj kivételével mindazok mentesek, kik teljes vagyontalanságukat hatósági szegénységi bizonyítvánnyal igazolják. Végül mentesek a fizetési kötelezettségek alól az állami gyermekmenhely gondozásában levő, hatóságilag elhagyottá nyilvánítt gyermekek. A főzés tanítását, a növendékek gondozását eskü alatt szolgáló, képesített tanítónők teljesítik Erdekődők akár szóbeli, akár levélbéli tudakozódásaira az iskolavezető tanítónő nyújt kellő felvilágosítást. Nagyvárad, 1910. augusztus 25. *Juricskay* Barna, tb. tanácsos.

x **Magános urinő** ajánlkozik plebániára, vagy magános úrhoz gazdasszonyoknak. Házvezetésben teljesen jártas. Cim: Nagyvárad, Lakatos-utca 161.

<p>Legelőb és legmegdizahatób be- vásárlási forrás megnyitja. Uj áruház! Uj áruház! Radó és Kertész női díjat és menasszonyi kelengyek áruhaza. Kossuth-u. 2. sz. Telefon 10-12.</p>
---

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframmégőt és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fű nálam, ezen *Wolframmégő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** nyári ujdonságok **REICHARD ARUH-**
ZABA megérkeztek, hol legelegánsabb buda-
pesti és amerikai cipők kaphatók. 40

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon
(Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó
üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az
első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető
oklevelet megnyerni a modern szabászat minden leg-
újabb vívmányából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik.
Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári
helyiségében augusztus hó 28., 29., 30. és
31-én a következő pompás mozgófényképek
lesznek bemutatva. 1. Kordillerák. 2. Vörös
lovag. 3. Szív accordjai. 4. Marchalovszki bal-
esete Soroksáron. 5. Levélhordó. 6. Kocka-
halász. 7. Arles egy rombadölt város. 8. Kutba-
esett születésnap. Belépti-díj nincs. Kezdeté
este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételek-
ről gondoskodva van. A n. é. közönség
szíves pártfogását kéri *Hartstein és Orlei* ká-
véházi tulajdonosok.

Moskovits „anatomiai” cipők
a legjobbak.

Kaphatók: Gyár épület Kossuth-utca 5.
és Rákóczi-ut Bazar épület

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítik.

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

SZINHÁZ.

Uj műsor a Pannoniában. A közönség egyre fokozottabb érdeklődése kíséri a Pannonia mozi kitűnő képeit. A mostani új műsor is igen zajos tetszéssel találkozott. Az új műsor képei: 1. Kocsigyártás Sziciliában. 2. Kató zsinagoga. 3. Az éjjeli őr leánya (dráma). 4. Egy érdekes regény. 5. A tejes üveg. 6. András, mint zsan-dár. 7. Pathe Journal.

Uj üzlet! Uj üzlet!

GÁL FERENCZ

diszmi, játék és sport áruháza
a legtisztább hangú gramofonok és
lemezek gyári raktára

Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.

iskolahegedűk és tokok, kottatartók,
iskolatáskák, fiókos tákrök és teljes
internátusi felszerelések.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok a nagyvárad
prem. főgimnáziumban. A nagyvárad prem.
főgimnáziumban a szeptember havi teljes, ja-
vító, pótló és kiegészítő érettségi vizsgálatok
írásbeli része 5-én, 6-án és 7-én, a szóbeli
érettségi vizsgálatok szeptember hó 10-én
lesznek.

Beiratások az Orsolya-zárda isko-
láiban. A nagyvárad sz. Orsolya zárda veze-
tése alatt álló iskolákban a beiratás szeptember
1-től 7 ig történik.

Szeptember 1 én d. e. 8 órakor a tanító-
képző I. évfolyamára felvételnél óhajtok 1)
kereszlevél, 2) megfelelő isk. bizonyítvány, 3)
ujraoltási és orvosi bizonyítvánnyal ellátva je-
lentkezzenek a zárdában, az intézet igazgató-
ságánál.

Tandij a tanítóképzőben egész évre 100
korona.

Szeptember 2 án d. e. 8 órakor iratnak be
a tanítóképző II.—III. és IV. évfolyamu növen-
dékei.

Szeptember 3 án d. e. 8 órakor javító-
vizsgálatok az intézet összes osztályaiban.

Elemi iskola I. osztályába oly növendékek
irathatók be, kik életük 6. évétlegkésőbb 1910
szeptemberben betöltik.

Polgári iskola I. osztályába oly növendé-
kek vehetők fel, kik a IV. elemi osztályt sike-
resen végezték el.

Szeptember 8 án d. e. 10 órakor ünnepé-
lyes »Veni Sancte«, amelyen az összes polgári
és tanítóképző intézeti növendékek tartoznak
megjelenni.

Szeptember 9 én rendes előadás.

A Nagyvárad Felső Kereskedelmi
Iskola igazgatósága arról értesíti az érdeklő-
dőket, hogy 1. a javító és pótlóvizsgálatok f.
é. augusztus hó 31-én délelőtt 10 órától fogva
fognak megtartani; 2. a tanulók folytatolagos
fölvétele és beírása szeptember hó első négy
napján fog megtörténni, és amennyiben az alsó
osztályban a C) osztály is meg fog nyitni, ez
osztályba a tanulók fölvétele akadálytalanul
mehet végbe; 3. a felsőosztálybeli magánviz-
gálatok írásbeli része augusztus hó 30-án reggel
8 órakor kezdődik; 4. az érettségi vizsgálatok
írásbeli része szeptember hó 5-étől 9-éig tart;
5. a középső és felső osztályban a létszám már
betelölben van, azért tanácsos a szülőeknek ideje-
korán gondoskodni fiaik fölvételéről!

Beiratások a női kereskedelmi isko-
lába. A nagyvárad női kereskedelmi tanfo-
lyamban az 1910—11. tanévre szóló beiratások
folyó évi szeptember hó 5. 6. és 7-én, mind-
annyiszor délután 3 órától 6 ig tartanak a
Tisza Kálmán-téri polgári leányiskola emeleti
helyiségében. Felvételnél olyan növendékek,
kik a polgári vagy felsőbb leány iskola négy
osztályát vagy a felső népiskola két osztályát
jó sikerrel végezték. Tandij egész évre 100
korona, mely összeg két részben fizetendő, ki-
vánatra havi 10 kor. részletben mindig előre
is fizethető. Tandij részbeni elengedésében
csak olyan helybeli növendékek részesülhetnek,
kik kitűnő előmenetel mellett kedvezőtlen vi-
szonyukat hatósági bizonyítvánnyal is igazol-
hatják. A növendékek tartoznak szülő vagy
gyám kíséretében megjelenni és iskolai, szüle-
tési és újraoltási bizonyítványt felmutatni.

Beiratás a községi polgári leány-
iskolába. A tekintetes községi iskolaszéki el-
nökség megbízásából tudósítom a tisztelt szülő-
közönséget arról, hogy a községi polgári leány-
iskolánál párhuzamos osztályok nyilván, a szept-
ember 1, 2, 3-án történő beiratások alkalmá-
val minden, a törvényes kellékeknek iskolai,
születési-oltási bizonyítvány felmutatása) meg-
felelő jelentkező felvételt nyerhet. Nagyvára-
don, 1910. aug. 27-én. Özv. dr. Személy Kál-
mánné helyettes-igazgató.

Beiratások az állami iskolákba. A
nagyvárad állami elemi népiskolák gondnok-

sága tisztelettel értesíti az érdekelt szülőket,
hogy Olasziban a Széles-utcai, Ujvároson a Vi-
téz-utcai teljesen új és modern berendezésű
állami elemi fiú és leányiskolákban a jövő
1910—1911. tanévi beiratkozások szeptember
hó 1. 2. 3. napjain délelőtt 8—12 óráig és
délután 3—6 óráig tartanak meg. Tandij nincs,
beiratási díj egy tanuló után ötven fillér, a
teljesen szegény tanulók az 50 fillér beiratási
díj megfizetése alól is fel fognak mentetni. Az
I-ső osztályokba beiratkozó gyermekek 6-ik
életévük betöltését anyakönyvi kivonattal kö-
telesek igazolni. A II. III. IV. V. VI ik osztá-
lyokba beiratkozó tanulók kötelesek bemutatni
elemi népiskolai értesítő könyvecskéiket. A
szeptember hó 4-ig be nem iratkozott tanulók
semminemű segélyben nem részesülnek! A be-
iratást elmulasztó szülők vagy gyámok a tör-
vény értelmében megbírságotlathak Nagyvárad,
1910. augusztus hó 27-én, Mezey Mihály gond-
noksági elnök.

SPORT.

Athletikai verseny a Bunyitay- ligetben.

A Nagyvárad Sport-Egyület vasárnap dél-
után szépen sikerült versenyt rendezett a Bu-
nyitay-ligetben. Jelenvoltak, mint versenybírák:
Keszthelyi Zoltán főjegyző, dr. Poyvár Özséb
és *Szevér ügyvédek, dr. Szeghalmy Sándor és*
Bige Géza ügyvédjelöltek, azonkívül szépszámu
közönség.

A verseny részletes lefolyásáról tudósítá-
sunk a következők.

A 60 yardos síkfutásban első lettek: az
egyletben *Szeghalmy Bálint, Mojsik Gábor*
Vitán Zoltán; az ifjuságban Kezdődi Gyula,
Jónás Géza, Kappel Gyula.

Magas ugrásban: *Szathmáry Király István*
(1.64 m.), *Szeghalmy Bálint* (1.54 m.), *Kappel*
Gyula (1.40 m.).

Távolugrásban az egyleti versenyben leg-
többet ugrottak: *Szathmáry Király István*
(5.88 m.), *Szeghalmy Bálint* (5.59 m.), Az ifju-
ságban: *Keszthelyi István* (5.50 m.), *Kezdődi*
Gyula (5.20 m.), *Vitán Árpád* (5.09 m.).

A súlydobásban az egyleti versenyben leg-
többet dobtak: *Szathmáry Király István* (10.53
m.), *Mojsik Gábor* (10.14 m.) Az ifjuságban:
Keszthelyi István (10.15 m.), *Bánk János* (9.41
m.), *Vitán Árpád* (9.08 m.).

A verseny legutolsó száma volt a 460 mé-
teres ifjusági síkfutás, melyben *Jónás Géza*
(62 mp.) jött be elsőnek. Második lett *Kezdődi*
Gyula.

Uj üzlet! Szülők figyelmébe! Uj üzlet!

Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat. Iskola-
hegedű és tok, iskolatáskák és könyv-
hordó szijak, iskolakötények, harisnyák, haj-, ruha-
és fogkefék, fésű, szappan, fiókos tükrök,
esőernyők, reggeli és sárcipők, mosdótálak, evő-
eszközök, teljes iskolai és internátusi
felszerelések legolcsóbban beszerezhetők

Gál Ferencznél,

Nagyvárad, Rákóczi-ut, Bazar-épület.

IRODALOM.

Az Egyházi Közlöny (szerkeszti *Gerely*
József) 34. számának tartalma. Vezérek: Orion,
A hitvallásos tanítóképzés. — Egyetemes egyház:
Az első olasz katolikus szociális iskola. — A
spanyol egyházpolitikai harc. — Az 57-ik német
katolikus nagygyűlés. — Időszerű kérdések: (LR.)
Élt-e Jézus Krisztus? — A monizmus és a nő.
— Lelkipásztor: Hódóegus. A süketnémák lelki-

pásztori gondozása. — Egyházi közigazgatás: Dr Geisz Antal, Hitfelekezeti iskolaépületek tulajdonjoga. — Egyházi arkepcsnok. Dr Zimmert József. (Képpel.) — Szentszéki határozatok: (I) Pápai dekrétum az első szentáldozáshoz járulók koráról. — Irodalom: Fieber Henrik, dr Siklóssy László, Eggenberger-féle utikönyvek. — Iselstöger Lajos, P. Freund Weimann, Der heilige Klemens Maria Hofbauer. — P. Innerkofler, Ein österreichischer Reformator. Hodács Agost, Imákozol-e még? — Gesammelte Kleinere Schriften von Moritz Meschler. — Dr Jakob Schmitt, Psalm 118. Dr Tauber, Supplementa ad Manuale Juris Canonici. — Zubriczky Aladár dr, Szentbeszéd Szent István király ünnepén. — Balaton térképe. — Közgazdaság. — Személyi változások, hírek és apróságok. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. Budapest, Esterházy-utca 15. sz.

TÁVIRATOK

Elfogott sikkasztó.

Erzsébetfalva, aug. 29. Március hónapban Kovács György községi pénztárnok 120 ezer korona elsikkasztása után Amerikába szökött. Ma a fővárosi rendőrség letartóztatta. A sikkasztó felelőségét szintén letartóztatta a rendőrség.

A lezuhant francia léghajós.

Havre, aug. 29. Legagneaux, a kitűnő francia léghajós tegnapelőtt itt negyven méter magasságról lezuhant és véres sebekből borítva a kórházba szállított. Az orvosok megállapították, hogy az aviaticus fején súlyosan megsérült, de remélik, hogyha komplikációk nem állnak be, úgy 14 nap múlva helyreáll. A szerencsétlenségnek valószínűleg az az oka, hogy az aeroplan kormánykészüléke elromlott.

Az orosz hajóhad Fiumében.

Fiume, aug. 29. A balti tengeri orosz hajóhad Cesarevits, Rurik és Pogatir cirkáló hajói Mankovszky Miklós ellentengernagy vezetésével vasárnap éjjel Algirból Fiuméba érkezett. A hajók a kikötőn kívül vetettek horgonyt. Dél előtt Mankovszky ellentengernagy a hajóhad néhány tisztjének kíséretével látogatást tett a kormányzóságon, ahol Kanovszky Ferenc miniszteri tanácsos fogadta őket. Az orosz tisztek innen a városházára, majd a térparancsnokságra mentek. A kormányzóság Kenkovszky Eerenc vezetésével még délelőtt viszonzta a látogatást a Cesarevits parancsnoki hajón.

A szociálista kongresszus.

Kopenhága, aug. 29. A nemzetközi szociálista kongresszust ma megnyitották.

Kopenhága, aug. 29. A nemzetközi szociálista kongresszus tegnapi ünnepies megnyitóján 900 delegátus, 700 sajtóképvisező és nagyszámu vendég vett részt. Bang dr folkolingi képviselő a dán szociáldemokraták nevében üdvözölte a kongresszust. Stauning folkolingi képviselő, a dán szociáldemokrácia elnöke rövid áttekintést nyújtott a dán szociáldemokrácia jelenlegi helyzetéről.

Vanderveede (Belgium), a nemzeti szociálista-iroda elnöke a nemzetközi szociáldemokrácia jelenlegi helyzetéről szólott és ünnepelte Bebeit és Singert, akik akadályozva vannak abban, hogy a kongresszuson részt vegyenek. — Klausen (Dánia), Brantung (Svédország és Joppezent (Norvégia) elnökökkel közfelkiállással megválasztották. Tegnap délután hatalmas tüntető körmenet indult el a munkásnegyedből a Sondermarkenparkba, ahol sok ezer ember gyűlt össze. Négy tribünről husz ismert külföldi delegátus beszélt és beszédeiket a jelenlévők nagy lelkesedéssel fogadták.

A spanyol kulturharc.

San Sebastiano, aug. 29. A külügyminiszter most kapta meg a Vatikánnak a spanyol kormány jegyzékére küldött választát. A Vatikán a jegyzékben arra szorítkozik, hogy visszatekint a különböző spanyol kabinetek a kongregációkról való tárgyalások folyamán a római kuriával szemben tanúsított eljárására és igazolja a saját magatartását.

Bilbao, aug. 29. Az itteni munkásszervezeti választmány és a madridi munkásküldöttek közös értekezletén 17 szavazattal 13 ellenében elhatározták, hogy Bilbaoban nem hirdetik ki az állalános sztrájkot.

A	
„TISZÁNTUL“-ra	
előfizethetni	
mindennap.	

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, auguszt. 30.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonkint.

Buza októberre — — —	9.81
Rozs októberre — — —	7.45
Zab októberre — — —	7.21
Tengeri júliusra — — —	5.70

Irányzat: Lebonyolít, lanyha.

Értéktőzsde.

Magyar hitel — — —	857.—
Oszták hitel — — —	664.—
4%-os koronajáradék — — —	91.70
Államvasút — — —	747.—
Jelzálogbank — — —	482.—
Leszámitoló bank — — —	587.—
Hazai Bank — — —	308.—
Kereskedelmi részv. — — —	747.—
Rimamurányi — — —	691.—
Salgótarjáni — — —	640.—

Közuti vasut — — —	737.—
Városi villamos — — —	373.—
Adria — — —	557.—

Irányzat: Csendes, kevés üzlet.

* **Szarvasmarha és lókiállítás Ugrán.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület folyó évi augusztus hó 28 án Ugrán szarvasmarha és ló-kiállítást rendezett, melynek ló csoportja igen csinos volt, a kisgazdák által itt bemutatott állatok a vidék fejlettebb lótenyésztésére engedtek következtetni. A kiállításon két nagybirtokos is részt vett és pedig Schwartz Ferenc fancieskai gazdaságából bemutatott szarvasmarha, sertés, juh és csikóból egy igen szép kollektet, míg Bölönyi József szarvasmarha és lóból mutatott több példányt be. Mindkét csoport fénypontja volt a kiállításnak, s a bírálóbizottság diszoklevéllel tüntette ki. A kisgazdák által be lett mutatva a kiállításon 40 drb. tehén és üsző, 64 darab csikóskanca és kanca csikó. Díjakban ki lett osztva a kisgazdák között szarvasmarhákért 455 korona, lovakért 1000 korona. A kiállítást a Bihar-megyei Gazdasági Egyület alelnöke Papp Imre a tőle megszokott tapintattal vezette és a díjak kiosztása után szakszerű beszéd kíséretében be-kezesztette a kiállítást.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI

SAVANYÚVIZ

NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHÁJTÓ GYÓGYSZER

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtség, orvosiilag ajánlva.

Friedländer I. Izsó

angol divat-szabó

Nagyvárad, Szt János-utca.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 18
V.-Velence >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 47
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 82
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velence >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velence >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 23
V.-Velence >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Írta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. — 100

Mialatt szót, a királyné belépett a szobába és Rózsika összereszt, tehető talpig reszketve, annyira hasonlított a királyné a Wolferinehez!

Annyira hasonlított, s még is oly nagy volt a különbség, mint az arany és a réz közt, a rózsika és a csinált virág közt, egy angyal közt az égből és a pokolból.

Mária Antoinette gazdagon, felségesen volt öltözve: csipkék, drágakövek, tollai kalapján, gyémántjai hajában, a legtrikábbak és legdrágábbak voltak, minőket Páris népe a királynén látni szeretett, akár mellette, akár ellene tünnetett; Rózsika éles szemének azonnal feltűnt a király majestetikus tartása és viselete, nem volt szüksége ilyen segédeszközökre; az örökölt, vele született, királyi vérből származott parancsoló alak, melyet az udvari sallang el nem torzított, sem a fertelmes börtön be nem piszkolhatott, sem a rászórt s a rettenetes halálban culmináló bántalmak el nem vehettek tőle!

Sokat tesz a fajörökös, még többet a hit vigasz; Maria Antoinette-et a lovagiasság szelleme és a vallás szelleme fentarták oldalról, hogy reszketés nélkül mehetett fel a vérpadra, s mikor vele felszálltak a mennybe, onnan nem tértek vissza mindaddig, míg a büns nemzedék, mely halálra ítélte, el nem tűnt vérpatakokban Franciaország istenfelelte földéről. A királyné jószívű tekintett Rózsika arcára s egy vig mosolylyal fordult a királyhoz, ennek nyilván való zavara fölött.

— Valami hihetlen, uram, — kiáltott fel, — ez nem új dolog. Mostanában a lehetetlenség történik meg mindennap. Ki az ön csinos látogatója és mit akar?

A király görcsösen ment az ajtóhoz, jól bezárta azt, hallgatódzott egy pillanatra, mintha az eresz csepegését hallgatná, levette magát karosszékébe, letűrölve a verejtéket homlokáról.

— A farkasok végre elszabadultak, —

mondá. — E pillanatban is ordítanak Páris utcáin, a kegyed és az én véremért.

A királyné megvetéssel kapta fel fejét. — És ez az egy itt közülök való? — kérde. — Szegény kis farkas, inkább úgy néz ki, mint egy bárány! Hangja szánalmas, sőt gyöngéd volt. Rózsika felemelte szemét s felsége arcára s valami, a mit azon látott, a loyaltás pusztá kötelességét azonnal őszinte tisztelettel és szeretettel gyújtá fel.

— Madame, — rebegé, — én mindent meghallottam. Őz azt hitték, hogy én alszom. Mint foglyukat tartottak maguknál; ha Ignatius atya nem segít rajtam, soha nem juthattam volna ide. Ő mondta, hogy felséged hinni fog nekem, ha azt mondom, hogy ő tőle jövök. Madame — felséges asszonyom — nem is tudom, minek szólítsam, — én csak parasztleány vagyok. A szent Szűz szerelmére, minden szentekre kérem, esedezem, ne lépjen ma Párisba.

Rózsika gyenge és fáradt volt, lábai reszkettek, térdre rogyott a királyné előtt s ajkához emelte ruhájának szélét.

Mária Antoinette saját kezével emelte föl a leánykát, egy székelt tett eléje, egy pohár vizet töltött a számára az asztalon álló vizes korsóból s oda nyújtá azt neki inni.

— Elhiszem, mondá, férjéről de Favrasra tekintve. Nem lakozhatik hamisság ezekben a becsületes szemekben. De én ép oly kevésbé félek párisi jó népemtől, mint a versaillesiek-től. Félek! Oly szó ez, mit egy Lorraine nem mondhat ki. De Favras meg nem érthet. Marquis, lesz szives parancsot adni? én egészen kész vagyok indulni.

— Oh, asszonyom! — rebegé Rózsika és könyekre fakadt.

— Kegyeskedjék tekintetbe venni, — sürgeté De Favras — hogy Franciaország loyális és a párisiak szeretik királynéjukat. De néhány nyugtalan szellem, egy pillanatig tévutra vezetett fölizgatott néppel oly bajt idézhetnek elő, melyet soha nem lehet helyrehozni.

— Ön azt akarja mondani, hogy a csöcselék vakmerő lehetne — mondá Mária Terézia leánya. — Hiszen, uram, van kíséretem és az ő lándzsáik hegye remélem acélból van. Bá! hisz ők a sansculotteokat a Szajnába seperhetnék Teljesítse kötelességét, marquis, kérem. Nincs egyéb mondani valóm.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és - Telefon
tervezetek ingyen! | 12-06.

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK fehérműek legjobb minőségben és kedvező árban

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Nagyvárad városi tisztii főorvosától.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminister ur 111000-1907. VII. sz. B. M. körrendelete és a városi tanács 15197-1907. számú véghatározata alapján felhívom mindazokat a kik egy netalán fellépő cholera járvány esetében felállítandó cholera kórházban mint ápolók 6 korona napidij és élelmezés és mint fertőtlenítők 5 korona napidij mellett alkalmaztatni óhajtának magukat, — hogy ebbeli szándékukat 8 napon belül, naponkint d. e. 9 órától 10 óráig a városi tisztii főorvosánál (Városháza, körös-utcai bejáró, földszint 32. ajtó) haladéktalanul bejelentsek.

Nagyvárad, 1910. aug. 27.

Dr Mayer László,
tiszti főorvos.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen **Kecskeméthy István**

„NEMZETI“ kerthelyiségébe, hol üdülést, kellemes szórakozást, ingyen, kitűnő italokat és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Moskovits Farkas és Tsa cipő- és csizmagyár

részvénytársaság Nagyvárad.

I. Fiók:
Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.
II. Fiók:
Rákóczi-ut, Bazar-épület.

A beiratások alkalmából felhívjuk a t. c. szülők figyelmét elsőrendű gyártmányainkra tiu és leányka iskolai cipőkben, melyek a legkényelmesebb formában vannak kiállítva. Állandó nagy választékban kapható fióküzleteinkben.

Baross-utca 60. számú ház földszintjén két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-u. 4. sz.

Kálló István és Társa

műszaki és gazdasági
üzlet
Nagyvárad

TELEKY-UTCA 9. Dr Nemes palota ::

TÁTRAI ÉS TÁRSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle
Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindezenmü izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat meglekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

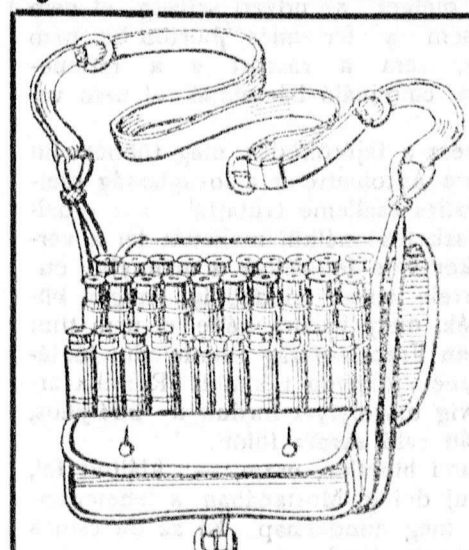
Telefon helyben és vidéken 390.

M. kir. lőpor áruda

Wöllersdorfi vadásztöltények egyedüli elárusítói.

Vadászati felszerelések, vadászfegyverek.

Mindennemü és fajta fegyver töltények készen megtöltve nagy választékban.